
SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
----------------------------	---

Przedmowa	13
------------------------	----

Część 1. Instytucje prawne ochrony środowiska

1. Instytucja w systemie prawa ochrony środowiska	19
--	----

1.1. System prawa ochrony środowiska w ujęciu teoretycznym	19
1.2. Znaczenie pojęcia instytucja prawna	24
1.3. Instytucja prawna ochrony środowiska	26

2. Instytucje ogólne systemu prawa ochrony środowiska	29
--	----

2.1. Zasady ogólne prawa ochrony środowiska	29
2.1.1. Zasada zrównoważonego rozwoju	30
2.1.2. Zasada kompleksowości ochrony środowiska	32
2.1.3. Zasada prewencji	35
2.1.4. Zasada przejrzystości	37
2.1.5. Zasada materialnej odpowiedzialności sprawcy zanieczyszczającego środowisko (zasada „zanieczyszczający płaci”)	38
2.1.6. Zasada nadrzędności wymagań ochrony środowiska	40
2.1.7. Zasada dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie	41
2.1.8. Zasada partycypacji publicznej	44
2.2. System zarządzania środowiskowego EMAS	45
2.3. Instrumenty finansowo-prawne	48
2.3.1. Pojęcie instrumentu finansowo-prawnego w prawie ochrony środowiska	48

2.3.2. Opłaty za korzystanie ze środowiska	49
2.3.2.1. Opłaty wynikające z ochrony powierzchni i zasobów wnętrza ziemi ..	50
2.3.3. Opłaty podwyższone	51
2.3.4. Administracyjne kary pieniężne.	52
2.3.5. Opłata produktowa.	53
2.3.6. Podmioty zobowiązane do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych.	55
2.4. Odpowiedzialność prawna w ochronie środowiska.	56
2.4.1. Pojęcie odpowiedzialności prawnej.	56
2.4.2. Odpowiedzialność cywilna	56
2.4.3. Odpowiedzialność karna.	60
2.4.4. Odpowiedzialność administracyjna	62
2.4.4.1. Właściwość organów w sprawach dotyczących szkód w środowisku ..	64
2.4.4.2. Wykazanie prowadzenia działalności stwarzającej ryzyko	67
2.4.4.3. Ustalenie szkody w środowisku.	69
2.4.4.3.1. Ustalenie związku przyczynowego.	71
2.4.4.3.2. Ustalenie bezpośredniego zagrożenia szkodą	72
2.5. Oceny oddziaływania na środowisko.	73
2.5.1. Prognoza oddziaływania na środowisko	79
2.5.2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.	80
2.5.3. Ocena indywidualna	83
2.5.4. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000	85
2.5.5. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	85
2.5.6. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia	88
2.6. Obszary ograniczonego użytkowania	91
2.7. Strefy przemysłowe.	93
2.8. Ochrona przed zanieczyszczeniem w związku z eksploatacją infrastruktury komunikacyjnej.	94
3. Instytucje prawne sektorowej ochrony środowiska	97
3.1. Ochrona powietrza	98
3.2. Ochrona przed hałasem	100
3.3. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	101
3.4. System zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji	102
3.5. System handlu uprawnieniami do emisji.	102
3.6. Domniemanie prawne w gospodarce odpadami	103
3.7. Gospodarowanie wodami	112
3.7.1. Prawo własności wód.	116
3.7.2. Obowiązki właścicieli wody oraz właścicieli innych nieruchomości	118
3.7.3. Pozwolenie wodnoprawne	121
3.7.4. Wykonywanie oraz utrzymywanie urządzeń wodnych objętych budownictwem wodnym.	125

3.7.5. Szczególne zasady przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych.	129
3.7.6. Szczególne rozwiązania prawne związane z usuwaniem skutków powodzi.	134
3.8. Gospodarowanie zasobami litosfery.	137
3.8.1. Własność górnicza.	138
3.8.2. Koncesje.	140
3.8.3. Prace geologiczne.	148
3.8.4. Ruch zakładu górniczego.	150
3.8.5. Podziemne składowanie odpadów.	153
3.8.6. Odpowiedzialność za szkody górniczne.	154
3.9. Gospodarowanie zasobami przyrody.	156
3.9.1. Park narodowy.	159
3.9.2. Rezerwat przyrody.	163
3.9.3. Park krajobrazowy.	165
3.9.4. Obszar chronionego krajobrazu.	167
3.9.5. Obszary Natura 2000.	168
3.9.6. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy.	173
3.9.7. Użytek ekologiczny.	173
3.9.8. Stanowisko dokumentacyjne.	173
3.9.9. Pomnik przyrody.	173
3.9.10. Ochrona terenów zieleni i zadrzewień.	174
3.10. Gospodarowanie zasobami biosfery.	179
3.10.1. Gospodarka leśna.	179
3.10.2. Lasy ochronne.	183
3.10.3. Zasady udostępniania lasów.	184
3.10.4. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.	185
3.10.5. Działalność gospodarcza w zakresie łowiectwa.	186
3.10.6. Obwody łowieckie.	188

Część 2. Instytucje prawne procesu inwestycyjno-budowlanego

4. Instytucje prawne dotyczące nieruchomości.	194
4.1. Ochrona gruntów rolnych i leśnych.	197
4.1.1. Ograniczanie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.	199
4.1.2. Wyłączanie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej.	201
4.1.3. Zapobieganie degradacji gruntów.	202
4.1.4. Rekultywacja i zagospodarowanie gruntów.	204
4.2. Gospodarka nieruchomościami.	206
4.2.1. Gospodarowanie nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz własność jednostki samorządu terytorialnego.	207
4.2.2. Zasoby nieruchomości.	208
4.2.3. Sprzedaż i oddawanie w użytkowanie wieczyste.	209

4.2.4. Przetargi na zbycie nieruchomości	210
4.2.5. Oddawanie w trwałe zarząd	212
4.2.6. Ustalanie sposobu i terminów zagospodarowania nieruchomości gruntowych	213
4.2.7. Ceny, opłaty i rozliczenia za nieruchomości	213
4.2.8. Podziały nieruchomości	214
4.2.9. Prawo pierwokupu nieruchomości	217
4.2.10. Wywłaszczanie nieruchomości	218
5. Instytucje prawne planowania i zagospodarowania przestrzennego ..	221
5.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne jako zadanie publiczne.	221
5.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	236
5.4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	242
5.5. Postępowanie nadzorcze	248
5.6. Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.	253
5.7. Lokalizacja inwestycji celu publicznego	257
6. Instytucje prawne Prawa budowlanego	261
6.1. Funkcja reglamentacyjna Prawa budowlanego.	261
6.2. Prawa i obowiązki uczestników procesu budowlanego	270
6.3. Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych (pozwolenie na budowę)	277
6.4. Budowa i oddawanie do użytku obiektów budowlanych.	288
6.5. Utrzymanie obiektów budowlanych	296
6.6. Katastrofa budowlana	301
6.7. Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego	302
Wnioski końcowe	311
Bibliografia	315